Р Е Ш Е Н И Е
№ 45245

гр. София, 17.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Първо отделение 69 състав,** в публично заседание на 11.11.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Гроздановa и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **12290** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявен е иск с правно основание чл.86 от ЗЗД, по реда на чл.203-207 от АПК.

Производството е образувано по искова молба на Д. И. С., ЕГН [ЕГН], от [населено място], [улица], вх. А, ет.4, ап.31, със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, ап.3, чрез адв. Д. Ч., срещу Национален статистически институт (НСИ) за заплащане на сумата от 1553.47 лева - обезщетение за незаконното му отстраняване от длъжност със Заповед № РД-05-775 от 11.10.2024 г., издадена от председателя на НСИ, отменена с влязло в сила съдебно решение.

С разпореждане № 39518 от 13.10.2026 г. производството е прекратено частично относно претендираното обезщетение в размер на 1553.48 лева, с еврова равностойност от 794.28 евро, с оглед направено от ответника НСИ признание на иска и представени доказателства за заплатено нетно възнаграждение от 1398.13 лева. С молба от 07.07.2026 г. процесуалният представител на ищеца е заявил, че не поддържа главния си иск.

Изложеното определя спора като такъв относно размера на претендираните лихви за забава върху признатата сума в размер на 1553.48 лева, както и относно периода, за който се дължи това обезщетение.

Ищецът претендира, че ответникът е изпаднал в забава на 01.11.2024 г., като за периода на забавата до 15.04.2026 г. счита, че му се дължи лихва в размер на 350.88 евро.

Ответникът НСИ претендира, че дължи лихва за забава в размер на 45.08 евро за периода от 01.09.2025 г. до 15.04.2026 г., когато е платена главницата.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност и недоказаност на иска.

Административен съд София град, съобразно наведените от страните факти и обстоятелства и

приложените от страните доказателства, намира следното от фактическа страна:
Не е спорно по делото, че със Заповед № РД-05-775 от 11.10.2024 г. на председателя на НСИ ищецът Д. И. С. е отстранен временно от работа на основание чл.100, ал.1, т.2 от ЗДСл – поради образувано срещу него дисциплинарно производство.
Заповедта е отменена с Решение № 955 от 29.01.2025 г. по адм. д. № 2570/2024 г. по описа на Административен съд – Варна, оставено в сила с Решение № 8278 от 30.07.2025 г. по адм. д. № 4164/2025 г. на ВАС, Пето отделение.
С писмо вх.№ 07-15-338#1 от 04.08.2025 г. ищецът отправил до НСИ искане за изплащане на трудовото му възнаграждение за периода от 11.10.2024 г. до 01.11.2024 г., ведно със законната лихва от 01.11.2024 г.
С писмо рег. № 07-15-338#2 от 07.08.2025 г. на председателя на НСИ бил предоставен отговор, че за да бъде удолетворено това искане, ищецът следва да представи оригинал на изпълнителен лист.
Както ищецът сочи в първоначалната си искова молба до СРС, след получаването на визирания отговор по писмо рег.№ 07-15-338#2 от 07.08.2025 г., ищецът бил принуден да предяви иск по съдебен ред, тъй като с изпълнителен лист може да се снабди едва след провеждане на осъдително съдебно производство.
С отговора на исковата молба от 16.04.2026 г. ответникът НСИ признал иска за главницата в брутен размер на 1553.48 лева и нетен размер от 1398.13 лева. Приложил доказателства за заплатено на 15.04.2026 г. трудово възнаграждение в размер на 714.85 евро и заплатено на същата дата обезщетение за забава за периода от 01.09.2025 г. до 15.04.2026 г. в размер на 45.08 евро. Ответникът определя периода на лихвата за забава считано от предоставения с писмо вх.№ 07-15-338#1 от 04.08.2025 г. на ищеца срок до 31.08.2025 г. за заплащане на претендираното трудово възнаграждение.
С молба от 07.07.2026 г. ищецът, чрез адв. Ч., претендира, че отправената от него, с писмо вх.№ 07-15-338#1 от 04.08.2025 г., покана по чл.84, ал.2 от ЗЗД, е ирелевантна, доколкото се касае за дължимо служебно възнаграждение, което е с предварително определен ден на ежемесечно изпълнение, като длъжникът е изпаднал в забава по силата на закона съгласно чл.84, ал.1 от ЗЗД, считано от 01.11.2024 г. Спорът между страните относно главницата не дерогирал началния момент на забавата.
При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:
Съгласно чл.100, ал.4 от ЗДСл държавен служител, който е бил незаконно отстранен от работа, има право на обезщетение при условията и по реда на ЗОДОВ. Разпоредбата опровергава тезата на ищеца за дължимост на претендираното обезщетение в размер на служебното му възнаграждение за м. октомври 2024 г., по реда на ЗДСл, т.е. при фиксирани дати за заплащането му. Предпоставките по ЗОДОВ налагат отмяна на заповедта за временно отстраняване като незаконосъобразна – чл.1, ал.3 от ЗОДОВ, вр. чл.204, ал.1 от АПК. Едва след отмяната на индивидуалния административен акт, за отстранения служител се открива пътя за защита по чл.100, ал.4 от ЗДСл, вр. ЗОДОВ. Дължим е извод, че независимо, че обезщетението се съизмерва чрез служебното възнаграждение, то няма характер на такова, а на обезщетение за претърпени имуществени вреди, под формата на пропуснати ползи. За да бъде поставен длъжникът в забава е неприложима хипотезата на чл.84, ал.1 от ЗЗД (законът кани длъжника), което определя неоснователност на претенция на ищеца за дължимост на лихвата за забава, считано от 01.11.2024 г.
Константна е съдебната практика по приложението на ЗОДОВ, че макар размерът на претендираното обезщетение за имуществени вреди да е определен чрез стойността на законната лихва за периода на забава, то това не е лихва (напр. Решение № 7300 от 29.06.2026 г. по адм. д.

№ 856/2026 г. на ВАС, Трето отделение, както и практиката по искове по ЗОДОВ срещу БНБ за неизпълнение на задължението й да издаде изричен акт по чл. 1, § 3, буква i) от Директива 94/19/ЕО при поставяне на КТБ под надзор).
Настоящият случай обаче не е такъв. Това е така, тъй като не се касае за размер на обезщетение, съизмерим със законната лихва. В случая, главницата е определена съобразно размера на служебното възнаграждение на служителя, но поради погасяването й чрез плащане, главният иск е оттеглен. Спорен е акцесорният иск за лихви за забава върху главницата, чието правно основание е по чл.86 от ЗЗД - при неизпълнение на парично задължение длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Доколкото главницата касае иск за непозволено увреждане, приложима е хипотезата на чл.84, ал.3 от ЗЗД - при задължение от непозволено увреждане длъжникът се смята в забава и без покана. Изложеното определя неоснователност на тезата на ответника, че е изпаднал в забава съобразно чл.84, ал.2 от ЗЗД, т.е. след изтичане на срока, посочен в поканата - писмо вх.№ 07-15-338#1 от 04.08.2025 г.
Приложимо е тълкуването, дадено в т.4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК на ВС - при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове, при нищожните - това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на административните органи - от момента на преустановяването им. От така определените моменти на изискуемост, започва да тече погасителната давност и се дължи мораторна лихва.
Настоящият акцесорен иск за мораторна лихва за забава по чл.86 от ЗЗД следва да намери разрешението си съобразно визирания постулат – длъжникът е изпаднал в забава, считано от влизане в сила на съдебното решение за отмяна на Заповед № РД-05-775 от 11.10.2024 г. на председателя на НСИ, т.е. считано от 30.07.2025 г. В случай, че главният иск не беше погасен чрез плащане, същият би бил присъден с мораторната лихва от същия момент, считано от 30.07.2025 г. Крайният момент е извършеното от длъжника плащане на главницата на 15.04.2026 г. Законната лихва върху дължимото обезщетение в размер на брутното служебно възнаграждение от 1553.48 лева, изчислена чрез calcularor.bg, раздел законна лихва, за периода от 30.07.2025 г. до 15.04.2026 г. е в размер на 133.63 лева, или 68.32 евро. Като се съобрази изплатената от ответника на 15.04.2026 г. сума за лихва за забава в размер на 45.08 евро, то на ищеца следва да се присъди лихва за забава в размер на разликата, или сумата от 23.24 евро. За разликата до предявения размер от 350.88 евро искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.
С молба от 29.10.2026 г. ищецът, чрез адв. Ч., е поискал допълване на разпореждане № 39518 от 13.10.2026 г., с което производството е прекратено частично досежно главницата в частта за разноските. Претендира се, че с поведението си ответникът е станал причина за предявяване на иска по чл.100, ал.4 от ЗДСл, а погасяването му чрез плащане, поради което е отпаднал правният интерес от поддържането на този иск, е станало в хода на съдебното производство, образувано по искова молба до СРС от 20.03.2026 г.
С молба от 02.11.2026 г., и в открито съдебно заседание чрез адв. Г., ответникът НСИ оспорва претенцията на ищеца по чл.176а, ал.1 от АПК с довод, че адвокатското пълномощно, с определен размер на възнаграждение, е подписано на 07.07.2026 г., т.е. след извършеното на 15.04.2026 г. плащане и признание на главния иск.
Съдът намира за приложима хипотезата на чл. 78, ал.2 от ГПК - ако ответникът с поведението си не е дал повод за завеждане на делото и ако признае иска, разноските се възлагат върху ищеца. В идентичен смисъл е разпоредбата на чл.143, ал.3 от АПК - когато съдът отхвърли оспорването или прекрати производството, ответникът има право на разноски, освен ако с поведението си е

дал повод за завеждане на делото. Както се установява в становището му в писмо рег. № 07-15-338#2 от 07.08.2025 г. на председателя на НСИ, в конкретния случай с поведението си ответникът е дал повод за завеждане на делото. С първоначалното си становище, ответникът е изискал от служителя да представи оригинал на изпълнителен лист, което е мотивирало последния да предяви иск, каквито съображения са изложени и в исковата молба до СРС. Към нея е приложено адвокатско пълномощно (л.23). Независимо, че същото е без дата, логично и разбираемо е исковата молба да е изготвена със съдействието на адвокат, за което свидетелства и приложеното към нея адвокатско пълномощно. Прилагането на договор за правна защита и съдействие от 07.07.2026 г., в който адвокатско възнаграждение е договорено в хипотезата на чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата, е изцяло ирелевантно. Както се посочи, приложимата хипотеза на чл.78, ал.2 от ГПК, респ. чл.143, ал.3 от АПК, придава значение на друг юридически факт – дали с поведението си ответникът е станал причина за предявяване на иска. След като това е така (с поведението си ответникът е станал причина за предявяване на иска), то на ищеца се дължат пълните разноски за предявяване на исковете пред СРС, тъй като с поведението си НСИ е станал причина за предявяване на исковете – както относно главницата, така и за лихва за забава.
В представения договор за правна защита и съдействие от 07.07.2026 г. е посочено, че услугата се предоставя безплатно. В договора обаче не е конкретизирано в коя хипотеза на чл.38, ал.1 от Закона за адвокатурата, дори изобщо не е договорено възнаграждение по чл.38, ал.1 от Закона за адвокатурата, което, според настоящия съдебен състав, препятства присъждането на адвокатско възнаграждение при условията на чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата. На ищцата следва да се присъдят сторените в производството разноски з адържавна такса в размер на 5.11 евро.
На ответника, на основание чл.10, ал.4 от ЗОДОВ, се дължат разноски съобразно отхвърлената част от оспорването в размер на 327.64 евро. Ответникът претендира адвокатско възнаграждение в размер на 272 евро без ДДС – минимален размер по чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1/2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа съобразно пълния размер на исковете – главница и мораторна лихва от 1145.16 евро. За отхвърлената част от иска по чл.86 от ЗЗД му се дължи възнаграждение в размер на 93.39 евро.
Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, Първо отделение, 69-и състав,

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Национален статистически институт, БУЛСТАТ[ЕИК], [населено място], [улица], да заплати на Д. И. С., ЕГН [ЕГН], от [населено място], [улица], вх. А, ет.4, ап.31, на основание чл.86 от ЗЗД лихва за забава за периода от 30.07.2025 г. до 15.04.2026 г., върху сумата от 1553.48 лева, с еврова равностойност от 794.28 евро, в размер на 23.24 евро, както и на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ разноски в размер на 5.11 евро за държавна такса.
ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до предявения размер от 350.88 евро.
ОСЪЖДА Д. И. С., ЕГН [ЕГН], от [населено място], [улица], вх. А, ет.4, ап.31, да заплати на Национален статистически институт, БУЛСТАТ[ЕИК], [населено място], [улица], на основание чл.10, ал.4 ЗОДОВ разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 93.39 евро.
Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

СЪДИЯ: